

แบบรายงานการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน
ศูนย์วิทยบริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

๑. ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-สกุล นางสาวณัชชญา ลีเกษม

ตำแหน่ง นักเอกสารสนเทศ

กลุ่มบุคลากร สายวิชาการ

สายสนับสนุนวิชาการ

๒. หลักฐานหรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง

อบรมเชิงปฏิบัติการหัวข้อ From Metadata to Linked Data Guidelines for Collections Connection Without Boundaries (จากเมทาดาทาสู่ลิงค์ดาตาแนวทางเชื่อมโยงคอลเล็กชันแบบไร้พรมแดน)

๓. วิทยากรในการบรรยาย

Mr.Jeff Mixer และ รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ศรีบริสุทธิ์ สกุล

๔. สถาบันหรือหน่วยงานที่จัดอบรม

สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ OCLC (Online Computer Library Center) และ บริษัท แอ็ดวานซ์ มีเดีย ซัพพลายส์ จำกัด

๕. ระยะเวลาที่เข้าร่วมอบรม

วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๘

๖. งบประมาณที่ใช้ในการเข้าร่วมอบรม

ไม่มีค่าใช้จ่าย

๗. วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมอบรม

ในยุคดิจิทัลที่ข้อมูลมีจำนวนมาก การจัดการและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพสำคัญ โดยเฉพาะในห้องสมุด และหน่วยงานที่ดูแลคอลเล็กชันดิจิทัล การใช้เมทาดาทา (Metadata) ได้รับการใช้อย่างยาวนานในการจัดการข้อมูล แต่ด้วยเทคโนโลยีที่พัฒนาการเปลี่ยนไปใช้ลิงค์ดาตา (Linked Data) จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการค้นหาข้อมูลและแสดงความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลชุดต่าง ๆ ที่อยู่นอกฐานข้อมูลของห้องสมุด ทำให้ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศมีคุณค่าและสามารถใช้งานได้ดีในสภาพแวดล้อมออนไลน์มากยิ่งขึ้น

๘. สรุปเนื้อหาสาระของการเข้าร่วมอบรม

หัวข้อการเรียนรู้ ประกอบด้วยเนื้อหาจากการบรรยายวิชาการ ต้นแบบเอนทิตีเพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลเมทาเดตา

๑. OCLC Meridian เป็น Product หนึ่งในที่ช่วยในการบริหารเอนทิตี ที่ปรากฏในระเบียบรายการห้องสมุด และยังเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนของการ Implement ข้อมูลเชื่อมโยง

๒. ตัวอย่างเอนทิตีที่ปรากฏในระเบียบรายการ เช่น บุคคล องค์กร สถานที่ เหตุการณ์ เนื้อหา (สารสนเทศ) ฯลฯ

๓. หลักการข้อมูลเชื่อมโยง คือ ทุกเอนทิตีต้องมี URI รหัสเฉพาะของตนเอง

๔. มีหลายเจ้าที่ผลิต URI ของเอนทิตีขึ้นมา อาทิ วิกิข้อมูล หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน สถาบันเกตตี สมิธโซเนียน ฯลฯ

๕. OCLC Meridian ใช้งานง่ายกว่าการเติมข้อมูลในวิกิข้อมูล มีผู้ดูแลควบคุมความถูกต้องและขอบเขตของ Meridian และ OCLC ยังทำหน้าที่แทนห้องสมุดสมาชิกในการการเสนอแนะ และทดสอบเทคโนโลยีลิงก์ดาต้า เพียงแต่ต้องจ่ายค่าบริการสมาชิก

๖. URI ได้รับการจัดทำใน รูปแบบเปิด (Open Format) อย่าง json-ld, xml, turtle หรือเรียกว่า serialization ของข้อมูลเชื่อมโยง แพน SL ลองก้อปปี URI หรือดาวน์โหลด RDF file ไปเปิดที่ JSON-LD Playground

๗. สามารถทดลองการใช้งานฟังก์ชันการบริหารเอนทิตีผ่าน BIBFRAME editors เช่น MARVA, Metadata Maker, Sinopia

๘. ในมุมมองบรรณารักษ์วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ เราคงต้องเปลี่ยนความคิด หลายความเคยชินในยุค MARC21 แล้วหันมาให้ความสำคัญกับ Access / Relationship / Connection มากกว่า Description

๙. เวลากรอก BIBFRAME editor ที่มีได้กรอกข้อมูลเมทาเดตา ใส่ value โดยตรงเหมือนแต่ก่อน แต่จะให้ link หรือใช้ auto- suggestion ทดแทน

๑๐. ไวยากรณ์ BIBFRAME (ไวยากรณ์ลิงก์ดาต้า triplestore - subject, predicate, object) ยังสำคัญ และจำเป็นต่อการจดจำ เพื่อปรับใช้สำหรับการบริหารเอนทิตีที่ปรากฏในระเบียบรายการห้องสมุด ฝัารอ Phase ต่อไปของ OCLC , LC Linked data projects และ LD Technologies for Libraries

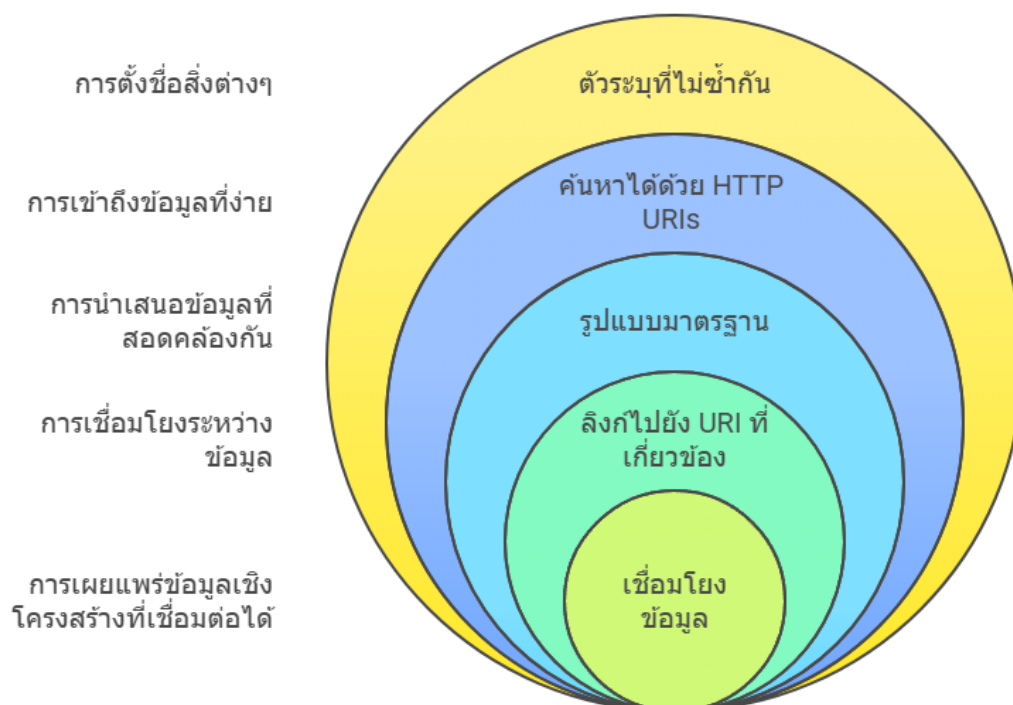
LD Technologies for Libraries

เทคโนโลยี Linked Data กำลังเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการ แบ่งปัน และเชื่อมโยงข้อมูลของห้องสมุด เอกสารนี้สำรวจหลักการของ Linked Data การประยุกต์ใช้ในระบบห้องสมุด และประโยชน์ที่มีต่อห้องสมุด และการเข้าถึงข้อมูล ห้องสมุดสามารถพัฒนาคลังข้อมูลของตน ปรับปรุงประสบการณ์ของผู้ใช้ และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างห้องสมุดอื่น ด้วยเทคโนโลยี Linked Data

หลักการของข้อมูลเชื่อมโยง

Linked Data เป็นวิธีการเผยแพร่ข้อมูลเชิงโครงสร้างลงบนเว็บ ในลักษณะที่ทำให้สามารถเชื่อมต่อกันได้และค้นหาได้ง่าย โดยอิงตามหลักการ ๔ ประการ

๑. ใช้ตัวระบุที่ไม่ซ้ำกัน (URI) เพื่อตั้งชื่อสิ่งต่างๆ (Things)
๒. ใช้ HTTP URIs เพื่อให้ผู้คนสามารถค้นหาชื่อเหล่านั้นได้
๓. เมื่อใครก็ตามค้นหา URI ก็จะได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในรูปแบบที่เป็นมาตรฐาน เช่น RDF
๔. รวมถึงไปยัง URI ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลได้

หลักการเหล่านี้ช่วยให้ห้องสมุดสามารถสร้างเว็บข้อมูลที่เชื่อมโยงกันอย่างเข้มข้น ซึ่งเครื่องจักรและมนุษย์สามารถใช้งานได้

การใช้งานในห้องสมุด

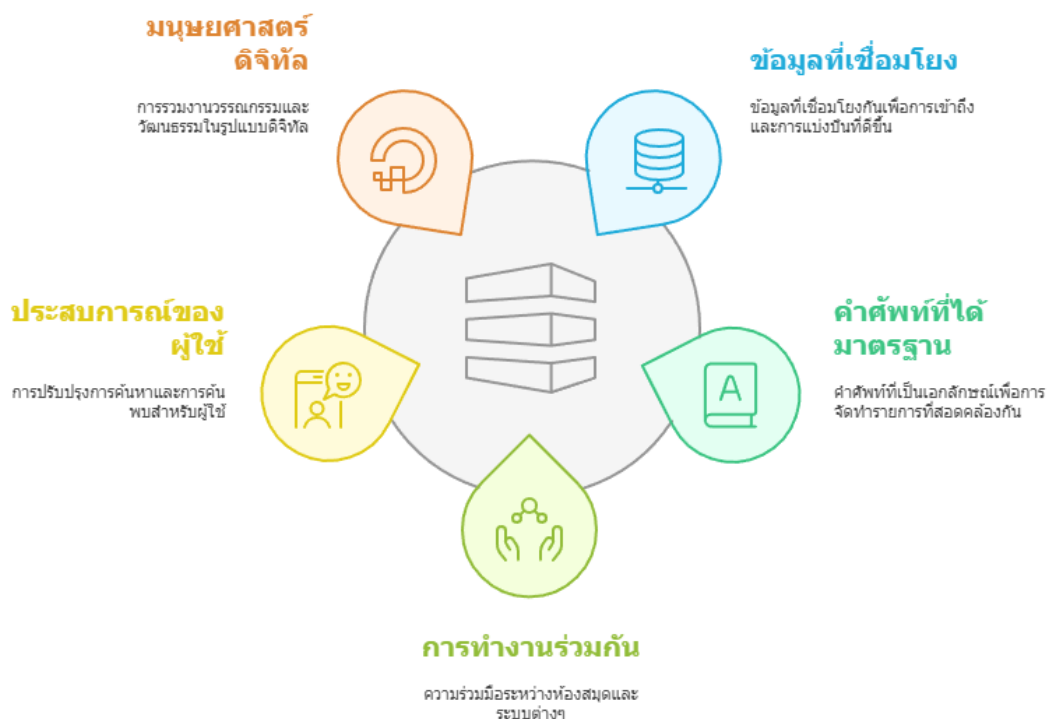
การทำรายการและข้อมูลเมทาดาต้า ข้อมูลเชื่อมโยงช่วยให้ห้องสมุดสามารถปรับปรุงการจัดทำรายการของตนได้ โดยการใช้คำศัพท์และออนโทโลยีที่ได้มาตรฐาน สิ่งนี้ช่วยให้มั่นใจได้ว่าเมทาดาต้าจะสอดคล้องและสามารถทำงานร่วมกันได้ระหว่างระบบต่างๆ ตัวอย่างเช่น การใช้หัวเรื่องของห้องสมุดรัฐสภาสหรัฐอเมริกา (LCSH) เป็นคำศัพท์ควบคุมสามารถช่วยเชื่อมโยงทรัพยากรของห้องสมุดกับชุดข้อมูลอื่น ๆ ได้

การทำงานร่วมกัน ห้องสมุดสามารถปรับปรุงความสามารถในการทำงานร่วมกับสถาบันและระบบอื่น ๆ ได้ด้วยการนำเทคโนโลยี Linked Data เพื่อให้ข้อมูลจากห้องสมุดต่างๆ สามารถรวมและเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งจะช่วยให้การแบ่งปันทรัพยากรและความร่วมมือเป็นไปได้อย่างสะดวก ตัวอย่างเช่น ห้องสมุดสามารถเชื่อมโยงคอลเล็กชันของตนกับฐานข้อมูลภายนอก เช่น วิกิคำคม เพื่อสะท้อนบริบทและการเชื่อมต่อที่หลากหลายยิ่งขึ้น

ประสบการณ์ผู้ใช้ ข้อมูลเชื่อมโยงช่วยเพิ่มประสบการณ์ของผู้ใช้ ผ่านกลไกการค้นหาและการค้นพบที่เป็นธรรมชาติมากขึ้น ผู้ใช้สามารถค้นหาแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ง่ายขึ้นผ่านข้อมูลที่เชื่อมโยงกัน ตัวอย่างเช่น ผู้ใช้ที่ค้นหาหนังสือสามารถได้รับบทความที่เกี่ยวข้อง บทวิจารณ์ หรือผลงานอื่น ๆ ของผู้เขียนคนเดียวกัน ซึ่งทั้งหมดเชื่อมโยงกันผ่านโครงสร้างข้อมูลพื้นฐาน

มนุษยศาสตร์ดิจิทัล เทคโนโลยี Linked Data กำลังถูกนำมาใช้ในโครงการมนุษยศาสตร์ดิจิทัลภายในห้องสมุดด้วย โดยการเชื่อมโยงงานวรรณกรรม เอกสารทางประวัติศาสตร์ และวัตถุทางวัฒนธรรมอื่นๆ ห้องสมุดสามารถสร้างคอลเล็กชันดิจิทัลที่ครอบคลุม บอกเล่าเรื่องราวที่กว้างขึ้น และดึงดูดนักวิจัยและประชาชนทั่วไปได้ไปพร้อม ๆ กัน

การใช้งานข้อมูลเชื่อมโยงในห้องสมุด

ประโยชน์ของ Linked Data สำหรับห้องสมุด

การค้นพบที่เพิ่มขึ้น : Linked Data เพิ่มความสามารถในการมองเห็นทรัพยากรของห้องสมุดบนเว็บ ทำให้ผู้ใช้ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ง่ายขึ้น

คุณภาพข้อมูลที่ดีขึ้น : โดยการใช้คำศัพท์และออนโทโลยีที่เป็นมาตรฐาน ห้องสมุดสามารถรับประกันคุณภาพและความสม่ำเสมอของข้อมูลเพิ่มมากขึ้น

การทำงานร่วมกันที่สะดวกยิ่งขึ้น : ห้องสมุดสามารถทำงานร่วมกับสถาบันอื่น ๆ นักวิจัย และบุคคลทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผ่านการแบ่งปันชุดข้อมูลเชื่อมโยง

การเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต : เมื่อเว็บยังคงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การนำเทคโนโลยี Linked Data มาใช้จะช่วยให้ห้องสมุดสามารถปรับตัวเข้ากับแนวโน้มและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการจัดการข้อมูลได้

เทคโนโลยี Linked Data ส่งมอบเครื่องมือที่ทรงพลังให้กับห้องสมุด ในการปรับปรุงแนวทางการจัดการข้อมูล ปรับปรุงประสบการณ์ของผู้ใช้ และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างห้องสมุดต่าง ๆ โดยการนำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ ห้องสมุดไม่เพียงแต่สามารถสงวนรักษาคอลเล็กชันของตนเอาไว้เท่านั้น แต่ยังสามารถทำให้เข้าถึงคอลเล็กชันดังกล่าวได้ง่ายขึ้น และเชื่อมโยงกันมากขึ้น ในยุคดิจิทัลเช่นนี้ เมื่อภูมิทัศน์ของข้อมูลยังคงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลเชื่อมโยงจะมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการกำหนดอนาคตบริการของห้องสมุด

๙. ปัญหาอุปสรรคในการเข้าร่วมอบรม

ไม่มี

๑๐. ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

- : ต่อตนเอง

ได้รับความรู้ความเข้าใจ และได้เรียนรู้และปฏิบัติตามมาตรฐานสากลของเมทาตาทา รวมทั้งวิธีการวิเคราะห์รายการสารสนเทศเพื่อจัดทำแค็ตตาล็อกข้อมูล (Metadata Catalog) จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการค้นหาข้อมูลและแสดงความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลชุดต่าง ๆ ที่อยู่นอกฐานข้อมูลของห้องสมุด ทำให้ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศมีคุณค่าและสามารถใช้งานได้ดีในสภาพแวดล้อมออนไลน์มากยิ่งขึ้น สำหรับนำเสนอเนื้อหาที่เอื้อต่อการสืบค้น ง่ายต่อการเข้าถึง มีคุณภาพข้อมูลที่ดีขึ้น

- : ต่อหน่วยงาน/มหาวิทยาลัย

ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมในครั้งนี้สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๑๑. เอกสารหรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

๑๒. สำเนาประกาศนียบัตร/วุฒิบัตรฯ ที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ดูงาน

๑๓. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อื่น ๆ

(ผู้รายงาน) *อ. วิไล*
(นางสาวณัชชญา สู่เกษม)
วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๘

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น

.....
.....
.....

(ลงชื่อ) *Bunya W.*
(อาจารย์ เบญญา ทวีงมหาพร)
วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๘